

Ernæring ved rehabilitering

Klinisk ernæringsfysiolog
Thomas Gordeladze

Mat og sykdom/rehabilitering

Mat som forebygger sykdom

RIKTIG mat

Mat ved sykdom

NOK mat

Beregning av totalt energibehov

Silje

75 år, 160 cm, 60 kg
Vektstabil, BMI 23
Øyeoperasjon,
oppegående, afebril

Kari

25 år, 165 cm, 60 kg
Vektstabil, BMI 22
Øyeoperasjon,
oppegående, infeksjon,
feber +2°

Energibehov voksne, oppegående: 33 kcal/kg

- 10% for alder > 70 år

33x60 1980 kcal
-198 1780 kcal

+ 10% for alder 18-30 år
+ 20% for feber

33x60 1980 kcal
+594 2570 kcal

Underernæring gir økt risiko for fall

- Eldre som legges inn på grunn av fall og brudd er ofte underernært
- Underernæring kan gi doblet risiko for fall
- Vekttap er viktigste prediktoren
  - Vekttap >3 kg 5.8% versus 2.5%
  - Vekttap >6 kg 9.8% versus 4.8%
- Redusert matinntak siste mnd.
  - 21.8% versus 15.3%
- BMI < 20
  - 12.2% versus 6.4%

Vivanti, Ward, Haines 2011,
Meijers et al 2012, Neyens et
al 2013

Eksempel på berikning/tillegg ved lavt matinntak

- **Frokost**
- 1 skive brød ("to halve") med margarin og pålegg (**brunost og rømme**)
- 1 glass lettmelk → **1 glass H-melk**
- **Formiddag**
- 1 glass saft
- **Yoghurtshake (1 beger yoghurt + 1-2 spiseskjeer iskem)**
- **Middag**
- 1 potet
- 1 kjøttkake/fiskekake o.l.
- Litt grønnsaker og saus (**3 ss tørrmelk, 1 ss rapsolje**)
- **1 glass H-melk**
- ½ porsjon dessert
- **Kaffe**
- 1 kopp kaffe (**skvett fløte**)
- **1 arme ridder med syltetøy**
- **Kvelds**
- ½ skål med suppe (**1 egg, 2 ss rapsolje**)
- ½ brødslike (**makrell i tomat, majones**)
- **1 glass saft/H-melk**
- **Totalt ca. 800 kcal + 900 kcal**
- **Totalt 1700 kcal** (volum nesten uendret)

Oppsummering

- **Kostholdet er ikke løsningen, det er en del av løsningen!**
- Kostholdet vil legge til rette for å kunne være mer fysisk aktiv
- Forskjell på hvordan spiser for å forebygge sykdom og ved sykdom
- Hyppige måltider, protein og energirike måltider